

PROGRAM:

NIELS GADE (1817–1890):

Oktet v F-duru, op. 17

Allegro molto e con fuoco
Andantino quasi allegretto
Scherzo. Allegro moderato e tranquillo
Finale. Allegro vivace

ANDREAS ROMBERG (1767–1821):

Dvojni kvartet v d-molu, op. post.

***

FELIX MENDELSSOHN
BARTHOLDY (1809–1847):

Godalni oktet v Es-duru, op. 20
(prva verzija iz leta 1825)

Allegro moderato ma con fuoco
Andante
Scherzo. Allegro leggierissimo
Presto

NAPOVEDUJEMO:

Četrtek, 13. oktober 2022

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Izredni koncert

ZMELKOOW:

Avtobiografska opereta SPOVEDNICA – vroča in žgečkljiva

Vstopnina: **23 €**

Sreda, 19.–23. oktober 2022

Kulturni dom Nova Gorica – Vila Vipolže
Festival

OKTOBER JAZZ

Vstopnina: **8 – 20 €**

Ponedeljek, 7. november 2022

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Glasbeni abonma in izven,
42. koncertna sezona / 2. koncert

ENSEMBLE DISSONANCE

Martin Belič, flavta

Vstopnina: **10 – 17 €**

Četrtek, 17. november 2022

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Izredni koncert

VEČER ARGENTINSKE GLASBE

Marko Hatlak & FUNtango

Bernarda Fink, mezzosopran

Marcos Fink, basbariton

Vstopnina: **19 €** – v predprodaji, **24 €** – redna cena

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Bevkov trg 4
5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si
W: www.kulturnidom-ng.si
T: +386 (0)5 335 40 13

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Ponedeljek, 10. oktober 2022, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

42. sezona / 1. koncert

GODALNI OKTET OBERTON

Jevgēnijs Čepoveckis, prva violina
Veronika Vilar Breclj, druga violina
Israel Ignacio Gutierrez Vildosola,
tretja violina

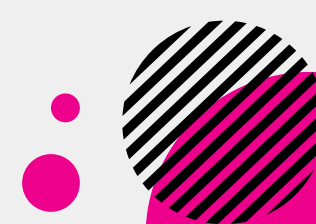
Alberto Stiffoni, četrta violina

Robert Senkiv, prva viola

Samuel Sedano, druga viola

Floris Fortin, prvi violončelo

Dorottya Standi, drugi violončelo

Eden najpomembnejših danskih skladateljev glasbene romantike je bil **Niels Gade**. Rojen v Københavnu, je svojo poklicno pot glasbenika začel kot violinist, nato pa se je zaposlil v Danskem kraljevem orkestru. Nielsovo življenje in ustvarjanje je močno zaznamovalo srečanje s Felixom Mendelssohnom Bartholdyjem, ki je bil nad prvo Nielsovo simfonijo tako navdušen, da jo je premierno izvedel, njega pa je povabil na znameniti Leipziški konservatorij, kjer mu je ponudil mesto profesorja. Leta 1847, ko je Mendelssohn umrl, je Gade prevzel njegovo mesto direktorja konservatorija in postal tudi dirigent leipziškega Orkestra Gewandhaus. Leta 1848 se je vrnil v København, kjer je postal direktor Københavnskega glasbenega združenja ter ustanovil orkester in zbor. Poučeval in vplival je na več skandinavskih skladateljev, med katerimi so Edvard Grieg, Carl Nielsen in drugi. Zgledoval se je pri Schumannu in Mendelssohnu. Vpliv slednjega je izrazito prisoten v njegovem **Oktetu v F-duru, op. 17**, ki ga je napisal leta 1849, po Mendelssohnovi smrti in bi ga lahko razumeli kot poklon prijatelju in mentorju. Že od uvodnih taktov prvega stavka *Allegro molto e con fuoco* se zasliši Mendelssohnov vpliv. V stavku, ki ga označuje melanholično vzdušje, se prepletajo kromatizmi, poudarjena je tudi komponenta ritma, ki je izrazita in nekoliko posebna. Očarljivi drugi stavek *Andantino quasi allegretto* temelji na preprosti ljudski melodiji, v osnovi pa ohranja nostalgичnost, saj je napev, ki ta stavek navdihuje, nekakšna žalostinka, v stavku pa se oglasijo tudi svetlejši odtenki in toni polni optimizma. Sledi živahen scherzo *Allegro moderato e tranquillo*. Glavna tema spominja na pesem mornarjev, mehka dinamika pa daje glasbi dodaten čar. Finale *Allegro vivace* je prežet z vrvenjem in dobrim razpoloženjem, ki v tem živahnem in radostnem vzdušju oktet tudi sklene.

Andreas Romberg se je rodil v Vechti pri mestu Münster v Nemčiji. Bil je nadarjen violinist, ki je veliko nastopal po Evropi, kasneje pa se je pridružil dvornemu orkestru v Münstru. Leta 1790 se je zaposlil v orkestru na kneškem dvoru v Bonnu, kjer je spoznal mladega Beethovna. V letu 1793 se je preselil v Hamburg in postal član orkestra Hamburške opere. Odšel je še v Pariz, nato pa se je za vedno naselil v Hamburgu in postal osrednja glasbena osebnost v mestu. Leta 1815 je zasedel mesto glasbenega direktorja na vojvodskem dvoru v Gothi v Turingiji in nasledil Louisa Spohra. Romberg je v zgodovini glasbe pomemben prav v povezavi z idejo o tako imenovanem dvojnem godalnem kvartetu. Kot ime nakazuje, je to skladba, ki je sestavljena iz dveh godalnih kvartetov, kar se razlikuje od standardnega okteta, ki enakovredno povezuje vse glasbenike v eno skupino. Dvojni kvartet temelji na dveh ločenih, a enako pomembnih skupinah, ki tvorita najrazličnejša medsebojna kontrastna ali dopolnjujoča razmerja, podobno kot pri dvojnih zborih. Skupini si izmenično podajata tematsko gradivo in ustvarjata dialog, ki je ključnega pomena za oblikovno strukturo tega dela. Romberg je leta 1820 ustvaril

prvi dvojni godalni kvartet **Dvojni kvartet v d-molu**, ki je slonel na teh oblikovnih principih, in z njim vplival tudi na Spohrov opus, v katerem najdemo več znanih dvojnih kvartetov, čeprav Romberg svojega ni nikoli dokončal in je bil izdan posthumno.

Felix Mendelssohn Bartholdy sodi v generacijo skladateljev po Spohru, Webbru in Schubertu. Do sredine dvajsetih let 19. stoletja je ustvaril že veliko glasbe, med drugim tudi Oktet, op. 20 in uverturo *Sen kresne noči*. S tema dvema deloma je naredil pomemben korak od klasicizma k romantiki. **Godalni oktet v Es-duru, op. 20** je začel pisati in ga dokončal leta 1825, med njegovim šestnajstim in sedemnajstim letom. Posvetil ga je prijatelju in učitelju violine Eduardu Rietzu. Part prve violine je poklon mojstrstvu violinske igre učitelja. Rietz, rojen v Berlinu leta 1802, je bil le sedem let starejši od Felixa. Generacijsko sta si bila blizu in sta zato postala prijatelja. Rietz je bil reden gost pri družini Bartholdy. Od leta 1820 je skupaj z Mendelssohnom stalno izvajal njegove godalne kvartete in igral v drugih zasedbah, ki jih je vodil. Umril je pri enaindvajsetih letih zaradi tuberkuloze, kar je skladatelja pretreslo. Godalni oktet v klasicizmu ni bil zanimiv. Leta 1823 je Louis Spohr napisal več dvojnih godalnih kvartetov, ki pa imajo drugačen koncept od Mendelssohnovega okteta. Mendelssohn je vseh osem glasbil razumel kot enovito zasedbo, ki je zmožna vsakršne permutacije in zasleduje simfonično zvočnost. Na partituro je ob izdaji zapisal: »*Oktet morajo vsa glasbila zaigrati v simfoničnem orkestralnem slogu. Pianu in forti morajo biti dosledno izvedeni in še bolj poudarjeni, kot je značilno v skladbah s takšnim značajem.*« V prvih dveh stavkih je položil v part prve violine virtuoznost po Rietzu. Prvi stavek je bliskovit in energičen, pri drugem pa v spodnjih linijah potekajo globoki čustveni tokovi. Scherzo, ki je postal zelo znan, je nastal po literarnem navdihu, po sceni Valpurgina noč iz Goethejevega *Fausta*. Glasba tega stavka je bila ob nastanku s staccati, pianissimi in različnimi trilčki, ki so vzniknili iz nič in potihnili, nenavadna ... Zvenela je skrivnostno, srhljivo, zato privlačno in napredno. Glasba iz tega stavka se kot bežna aluzija oglasila tudi v finalu. Zaključni stavek je oblikovan kot sonatni rondo. V njem je skladatelj gradivo obdeloval z različnimi postopki fuge. Z mnogimi imitacijskimi procesi je izpeljal tudi temo, ki zveni kot nekakšen odmev na frazo zbora Aleluja iz Händlovega oratorija *Mesija*. Da je šestnajstletnik obvladal tako zapletene kompozicijske tehnike in jih prignal do takšne briljance, je težko verjeti. Pa vendar je vse to kot nesporen dokaz zbrano v tem sijajnem oktetu.

Godalni oktet Oberton, ki ga sestavlja osem mladih vrhunskih glasbenikov, je edinstven tovrsten sestav v Evropi. Osmerici godalcev iz različnih držav je zasedba godalnega okteta – ena najbolj neobičajnih v komorni glasbi – nenehen umetniški izziv ter spodbuda za odkrivanje brezmejnih možnosti godal in repertoarne pestrosti. Oberton je od svoje ustanovitve leta 2015 nastopal na različnih pomembnih festivalih in gostoval tudi širše po svetu. Med njegove odmevnejše samostojne koncerte sodijo nastopi v dvorani Glasbenega združenja v Gradcu, na festivalu Great Talent v Koncertni hiši na Dunaju, gostovanje na Dunajskem glasbeno-filmskem festivalu v Jekaterinburgu (Rusija) ter na festivalu Sounding Jerusalem v Izraelu in na koncertih v sklopu Artist in Residence na Štajerskem festivalu komorne glasbe v Avstriji. Skupina je nastopila tudi ob mnogih drugih priložnostih na uglednih festivalih in v koncertnih ciklih, kot so festival Euro Chamber v Gdansk (Poljska), sarajevski festival, festival Vareš Classic (Bosna in Hercegovina), Imago Sloveniae, ter še večkrat v Avstriji, in sicer na otvoritvenem koncertu Koroškega poletja v Osojah, v dunajskem koncertnem ciklu Jeunesse, na festivalu classic muerz v Müzzuschlagu, otvorila je tudi festival Festwochen v Gmundnu itn. Številne nastope zasedbe po Avstriji je posnela in predvajala avstrijska televizija ORF. V diskografiji Obertona sta dve zgoščenki: *Slavic Soul* (založba ARS Produktion), ki je bila nominirana v treh kategorijah za prestižno nagrado Opus Klassik 2020, in *Tangabile*, ki je izšla marca 2021, z deli Astorja Piazzolle v čast njegovi 100-letnici rojstva. Oberton je v sezoni 2021/22 v Gradcu izpeljal svoj prvi koncertni cikel Obertonreihe, ki se bo po odličnih kritikah in uspešnosti nadaljeval tudi v sezoni 2022/23. Glasbeniki Obertona so poleg klasične zasedbe godalnega okteta zasnovali projekt Oberton+, v okviru katerega so v vlogi komornega godalnega orkestra izvedli koncerte s priznanimi solisti, kot so Markus Schirmer, Jevgjenijs Čepoveckis, Reinhard Latzko, Aaron Pilsan, Julia Hagen in drugi.

Metka Sulič

